

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . . 40 L — b.
 Egy évre . . . 20 L — b.
 Egy hónapra . . . 7 L — b.
 Nyilttér sora . . . 6 L — b.
 Föld. petitsora . . . 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Soseaua Gen. Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diénes Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Románia magyarságának történelmi jelentőségű gyűlésezései.

A Magyar Szövetség aug. 6-iki kongresszusa. — Az előkészítő gyűlés. — Paál Árpád deklarációja. — Élni akarunk.

A Magyar Nemzeti Párt országos szervezkedő nagygyűlését f. évi augusztus 5-én d. u. 7 órakor Kolozsvárt, a Központi-szálloda emeleti nagytermében tartotta meg.

A nagygyűlést a Magyar Szövetség központi Választmányának ülése előzte meg, ahol a párt programját véglegesen megszövegezték s amelyet a nagygyűlés változatlanul elfogadott.

A nagygyűlést Fekete Nagy Béla nyitotta meg, ismertetve a célt, melynek megvalósítása a magyarság létérdeke. Szükséges az új államalakulatban egy politikai párt, mely a romániai összes magyarságot összefoglalja s amely a kormányhatóságnak lehetetlen akadékoskodásával szemben, a törvények alapján a Magyar Szövetség programjéért küzdjön.

Ennek megszervezésére gyűlt össze a magyarság az ország minden részéből.

Indítványozza, hogy a nagygyűlés vezetése a magyarság egyik vezéralakját, dr. Grandpierre Emilt kérje fel a nagygyűlés, aki egyhangú lelkesedés közt az elnöki széket el is foglalja.

Grandpierre meghatottan köszöni meg a bizalmat, ismertetve a nagygyűlés célját, a politikai szervezkedés szükségességét. Mindenkit, aki magyar, testvéri szeretettel magunkhoz ölelünk felekezeti és világnézleti különbség nélkül, mert szent célunk elérése mindannyiunk életérdeke.

Ezután a nagygyűlést megnyitja s Székely Endrét felkéri a párt programjának felolvasására.

Most dr. Gabányi Imre emelkedik szólásra

s nagy koncepciójú beszéd kíséretében ajánlja azt elfogadásra. Határozati javaslatot terjeszt elő arra nézve, hogy a szervező-bizottság bizassék meg a párt országos kiépítésével, amit zúgó lelkesedéssel a nagygyűlés elfogad.

Ezután Sándor József emelkedik szólásra s lelkes beszéd kíséretében azt a határozati javaslatot terjeszti elő, hogy a nagygyűlés a magyarságot kettéosztó Magyar Néppártnak nyujtsa testvéri jobbát, küldjön ki egy 5 tagú bizottságot, amely az egyesülést a tuloldaliakkal hozza létre. Egyhangú lelkesedéssel a nagygyűlés a javaslatot magáévá tette.

Ezután a 100-as bizottságot választotta meg a nagygyűlés, ami után az elnök az ülést bezárta.

A Magyar Szövetség nagygyűlése.

Vasárnap, e hó 6-án d. u. 3 órakor a ref. theológia disztermében a Magyar Szövetség nagygyűlését tartotta meg. Románia magyarságának impozáns képviselője, mintegy 500 tagú kiküldött volt itt jelen.

A Kézdi-járásból megjelentek, Kézdiszentlélekről: Oláh Dániel r. kath. főesperes, városunkból: Dr. Török Andor, Tóth Balázs, dr. Dávid István és dr. Diénes Ödön.

Az elnöki székben báró Jósika Samu távollétében Ugron István ült a társ alelnökökkel és a Szövetség jegyzőivel körülvéve.

Elnök a történelmi jelentőségű gyűlés nagyszámú tagjait üdvözölve, az ünnepies nagygyűlést megnyitja.

Megemlékezik a Magyar Szövetség múlt évi működéséről, ismertetve a nagy nehézségekkel küzdő Szövetség akcióit s megemlíti, hogy ha a jövőben teljes eredményt akarunk elérni, úgy e zászló alá kell tömörülnie az egész magyarságnak, mert az egységben van az erő.

Ezután a nagygyűlés a felolvasott új szervezeti szabályzatot vitatta meg, melynek harmadik pontjánál egyhangú óhajként szerepelt az, hogy a Szövetség a magyarság politikai szervezete legyen. A 12. pontnál nagyobb vita támadt akörül, hogy a megyei választmányok által kiküldött tagoknak legyen-e az intéző-bizottságban szavazati, vagy csak tanácskozási joga? A pro és kontra felszólalások után szavazással döntötte el a nagygyűlés a kérdést, mely szerint az intéző-bizottságban 30 tag fog résztvenni teljes jogkörrel, akiket a közgyűlés fog választani. A többi pontokat az előterjesztett szövegben fogadta el a nagygyűlés.

Ezután elnök előadja, hogy miután a Szövetség vezetőségének mandátuma lejárt, azt a nagygyűlésnek átadja.

Mint hogy azonban a Szövetség szervezeti szabályainak kormányhatósági jóváhagyása előtt a tisztújítás illuzórius volna, dr. Domahidy Elemér indítványára a jelenlegi vezetőséget az ügyek ideiglenes további intézésére a nagygyűlés megbizta.

Most következett a történelmi jelentőségű gyűlésnek egyik meghatóan szép mozzanata.

Paál Árpád dr. emelkedett szólásra, aki a maga és társai nevében magáévá teszi Domahidy indítványát.

Fadarab.*)

Ha mosolyog, a szívem fölsír,
 nagy szeme mélyebb, mint az este,
 haját a téli hold üzente.

Csak költő várhat ilyen asszonyt!
 Dél-észak két királyi lánya
 találkozott egy szent csodába.

Egy csókjára száz évig várnók,
 utána járnék, mint az árnyék,
 fájva, szóval, boldogan.

S mégis — —
 még szembe nézsem sem szabad,
 mert selyem, bársony, gyöngy alatt
 a szive csak egy fadarab.

(Kézdivásárhely, 1922.)

Elekes György.

Székely fejek.

Szabó Dezső.

Az új ösvényeken járó, új költői nyelven író magyar irodalomnak, Ady és Móric Zsigmond mellett, egyik legjelentősebb tehetsége. De egyiknek se követője, vagy utánzója, egészen eredeti, izig-vérig magyar, sőt hozzánk még közelebb álló, székely tehetség. (Szabó Jenő költő.)

*) Mutatvány poétánk legközelebb megjelenő verseskötetéből.

papunk testvéröccse.) Tanár ember, ki ujabban csak az irodalomnak él.

Meglepő eredetiségű, mindig érdekes mondanivalói, — ha előszóval beszél, — sajátosan egyéni szempontjaikkal, szuggesztív meggyőző erejükkel még hallgatóságának ama részét is lebilincselik, mely nem mindenben ért egyet az ő sokszor fantasztikus tájakra lendülő csapongásaival.

Írásaiban, — hirlapi cikkeiben, novelláiban, regényeiben, — oly sokoldaluan zengő színmagyar nyelven, buja bőséggel ömlő képekben, rapszodikus hullámozó képzelettel ír, melyet csak kevesen közelítenek meg az újabb írók közül.

Akik már régebb ismerték írásait, azok is meglepődve állottak meg 3 év előtt megjelent hatalmas két kötetes, háborús regénye, az „Elsodort falu” előtt.

Egy háromszéki székely falu tragédiáját nem is beszéli, — de zugja, harsogja — e könyv pazar színekben pompázó, zengő nyelven. Néhol oly dusan patakzanak az ujszerű kifejezések, oly bámulatosan ömlenek az új képek, hogy az olvasó már szinte nem is az értelemre, csak a szavak muzsikájára hallgat s

ép ez mutatja, hogy költő az, ki prózában beszél. A naiv egyszerűségű mesemondás helyett új veretű szavak cizellált művészetével visz bele magába, a történésekbe. A lélek titkolt redői közé irányítja reflektor-élességű lámpáját, hol annyi kincs mellett még több szenny és ferdeség is akad. Embert, embereket rajzol, helyesebben farag kőbe, kik nagyságuk mellett is ezer emberi gyarlósággal, gyengeséggel tétéztek.

A kis, székely falunak a világégés szörnyű viharában elsötétült horizontjába kiáltó mementóként vág bele egy magasra szökő, füstölgő gyárkémény. Nem annyira a haladást, a gazdasági megerősödést jelenti ez a falu számára, mint inkább azt, hogy az élelmes zsidó-tőke az elsodródó falu minden munkaerejét, vagyonát kimeríthetetlen mohósággal szivja magába. Szinte bántó, fájdalmasan lehangoló volna az elsodródó székelység védtelensége, könyörtelen kiszolgáltatottsága a zsidóság fojtogató gazdasági hatalmának, ha nem volna ott az egészséges megújodásnak, az ujjászületésnek ércebe kívánczó, hatalmas alakja, Bőjthe János. Az ő földet szomjuhozó, a földhöz visszakivánczó vágyódása mutatja az utat, mely felemelheti az

Elfogadja a Magyar Nemzeti Párt tegnapi ülésén odanyújtott testvéri jobbot, az érdemes vezetőség előtt Jósika elnökkel az élén, mély tisztelettel és bizalommal áll meg.

Az eddigi kritika és ellenvélemények nem jelentik a vezetőséggel szembeni elégedetlenséget, csak a jelen állapotokból eredő idességet, ami arra mindenesetre jó volt, hogy indukción alapon az eszmék tisztulva, egymáshoz közelebb érkezzünk.

Deklarációt olvas fel, melyben a Románia magyarságának pártkülönbség nélkül összességleglett nagygyűlése kijelenti, hogy a maga jogalanyosságának elismerését, mint nemzeti kisebbség követeli s kívánja, hogy ennek képviselőiben a Magyar Szövetség működését a kormány engedélyezze. Az állami élet minden ágában építő munkát követel a magyarság, mint államalkotó s egyforma jogu és kötelességű elem. Kéri a nagygyűlést, hogy Jósika báró vezetésével bizottságot küldjön ki, amely ugy a törvényhozással, mint a kormányval ezekről tárgyaljon.

A zugó tapsvihar és éljenzéssel fogadott felszólalás után a nagygyűlés a deklarációt az eredeti szövegben elfogadta, azzal, hogy az a kormányhoz felterjesztessék.

Ezután egy pár rövidebb felszólalás következett, mely után elnök a gyűlést bezárta.

A magyarság ezen hatalmas megnyilatkozása tanujele annak, hogy a két millió magyar élni akar és élni fog az új államalakulatban is, csak vegyék őt megillető komolysággal azok, akik máma helytelen politikával minden becsületet akarását elgáncsolással honorálják. Akkor fel fog épülni az állam, amely sok hasznát fogja látni a most még kidobott gyermekként kezelt magyarságnak.

== **Román belpolitika.** A liberális kormány és a román nemzeti párt között minden meg egyezés lehetősége ki van zárva. A román nemzeti párt nem tér vissza a parlamentbe, hova-tovább erélyesebben sürgeti a kormány

távozását. A Patria, a nemzeti párt hivatalos organuma erélyes hangot hallat „a törvényesség és erkölcsi rend visszaállításáért s a csaláson és erőszakon felépült parlament eltávolításáért”. A jelenlegi kormány, — mondja — nem kifejezője az ország akaratának, le kell mondjon, hogy egy új kormány alatt ismét megkerdeztessenek a választók, de úgy, hogy a választás teljes szabadsága biztosítva legyen. A nemzeti párt el van szánva a legvégsőkig folytatni a harcot s felhasználni minden rendelkezésére álló törvényes eszközt a jelenlegi kormány megbuktatására.

== **A földreform bonyodalmai.** Az agrártörvény a végrehajtó bizottságok szertelen értelmezésén, kaotikus rendszertelenségbe csapott át, melynek tendenciózus volta már kétségtelen. Az agrártörvény 6-ik cikkének c) pontja szerint a tartósan távollevők földbirtoka egészbe kisajátítható. Kik ezek a távollevők? A végrehajtási utasítás pontos meghatározása dacára is, ez egy olyan veszedelmes Charibidise az Agrártörvénynek, melyben sok rossz indulatu értelemérzésnek tág tere nyílik s melyben ropogva omlik össze az érdekeltek hajója. A törvény szerint távollevőknek tekintendők, kik az országból 1918 dec. 1-ől a törvényjavaslat előterjesztéséig, 1921 márc. 31-ig eltávoztak, anélkül, hogy hivatalos megbízásból lettek volna külföldön vagy külföldi volna. A külföldi állampolgár tehát nem távollevő, az csak román állampolgár lehet. Ennek dacára a végrehajtás alatt több magyar állampolgár erdélyi birtokát kisajátították. A felebbezések hatása alatt a földművelésügyi miniszter a következő rendelettel szankcionálja a bizottsági felfogását: Az összes távollevők birtoka, beleértve a külföldi állampolgárokat is, 50 holdig kisajátítandó. A szentesített törvény ilyen módosítása miniszteri rendelettel, tekintettel a kérdés óriási horderejére, merész vállalkozás. Ehez elsősorban a parlament hozzájárulása volna szükséges, különben e precedens hatása alatt mindenki egyéni rendeleteivel joggal önkényeskedhet a törvény fölött.

A külpolitikai horizont.

Gazdasági világháború. — A görög-török bonyodalom. — A nyugati vulkán. — Franciaország újból csörteti a kardját. — Lloyd George a jóvátételről.

A világháború tovább folyik. Nem szólnak a fegyverek és nem harctereken hullanak az áldozatok, hanem a világ-gazdaság piacain tombolnak a valuták és

a diplomácia vezérkarai vannak feszült tülekedésben a hatalmi szférák elosztása körül.

A görög-török összeütközés bonyolódásá-

elsodort falut. Bőjthe János egyetemi tanulmányai végeztével nem szalad a lateiner-pályák után, hanem visszatér az ősi kuriába s a népből választ magának élettársat. Turja az ősi székely földet, mely dusan terem annak, ki munkával, verejtékkel műveli. Tanácsosal, tanítással, segítséggel igyekszik talpraállítani hanyatló, széthulló faját. A földön, mint legbiztosabb talapzaton állva kísérli meg kivívni magának és fájának a boldogulást, az emelkedést, a jövőt.

Szabó Dezső e könyvével a magyar regény új ösvényét nyitotta meg, jóllehet vannak az ő művének, illetőleg írói művészetének is árnyoldalai. Egyébként egészséges naturalizmusa néhol bántó túlzásokba téved. A való életet rajzolja minden szentimentalizmus nélkül, de irodalmi műveltségünk révén kifinomodott ízlésünk sok helyen tiltakozik — a valóságban, az életben ugyan meglevő, — de nyomtatás alá nem kívánczozó triviális kifejezéseinek, tulságosan kiélezett, a részletekbe mélyen beható, nyers realizmusán.

Egyes vonatkozásokban a falu erkölcsi életét eltorzítva mutatja (pld. a tenetetés) s hely-

telen és nemzetére is káros általánosításokra ad alkalmat. Művének lélektani fejlesztése és szerkezete ellen is tehetünk kifogást, ép úgy egyik-másik alakjában minden nagyvonalúsága mellett is akad némi elrajzolttság (pld. Bőjthe János alakja.) Mindamelllett az „Elsodort falu” a Jókai utáni regényirodalomnak egy újabb lépcsőfoka, előbbre lendülése.

Tavaly megjelent újabb regénye, a „Csodálatos élet”, egy kis székely fiu gyönyörű ivelésű, kalandokkal pazarul telehintett élettörténete. Azonban az író fantáziájának csapongása és történetének valószínűtlensége miatt minden érdekessége mellett se mérkőzhetik az „Elsodort falu” klasszikus értékeivel.

Jelenleg egy nagyszabású, újabb regény megírásán dolgozik érdekes és mindig eredeti székely tehetsége, hogy a franciák Romain Rollandjának monumentális műveihez terjedelemre hasonlót alkotva s az „Elsodort falu” útján tovább haladva, az új magyar irodalomnak ne csak bontakozóban levő ígérete, hanem beteljesedése, az új magyar regénynek megalkotója legyen.

Dr. Julius.

ról nem érkeztek újabb részletek. De a mögötte lejátszódó világpolitikai konfliktus ma újabb szakáchoz ért el, amely talán válságosabb, mint bármely elődje az ellentétek ki nem bonyozható hosszú sorában.

Ezuttal a nyugati félen tör fel a vulkán. Ismeretes, hogy az elmúlt napokban Németország kormánya jegyzékben arra kérte a francia kormányt, hogy az ugynevezett kiegyenlítési fizetéseket havi kétszáz millió frontról szállítsa le havi fél millióra. Németország ugyanis az elkobzott német magánjavak megváltására előbbi megegyezés alapján havi két millió fontot fizet a jóvátételi számlán kívül. De a márka árfo-lyamesése nyomán ez ma havi négy és fél milliárdot tett ki és a német kormány úgy találta, hogy ezt a fizetést nem teljesítheti a német gazdaság végrömlása nélkül. Erre várták a francia választ, amely tartalmára és szövegére nézve egyaránt megsemmisítő.

Franciaország nemcsak, hogy nem enged, de most már holnapia igéri az erőszak eszközeinek az igénybevételét. Megszállás, vagyonkobzás.

Nem lehet kétséges, hogy ez a jegyzék nem a német kérésre akar válasz lenni, hanem a görög csapatmozdulatokra. Anglia a jóvátételi kérdések körül akarja Franciaországot engedékenységre kényszeríteni.

Rövid hír jelenti, hogy Kemál és Enver megegyeztek. Enver az ázsiai török kormány pártütője volt. Hogy ez a felkelés hogyan végződött, arról nem érkeztek tisztán érthető hírek. Bukaresti lapok jelentették, hogy Enver seregeit a bolsevisták megtörték, de egyidejűleg olyan hír is jött, hogy ugyancsak Envert Bohara kormányzójává kiáltották ki. Ha a mai hiradás a valóságnak megfelel, akkor az elmúlt belső harcok eredménye tárgyalanná vált és nyilván a görög álarc alatt indított angol támadásra az ázsiai erők összeolvadása megtörtént. Az angol politika hidegen ítéli meg az eseményeket és a „Daily Chronicle” azt tanácsolja a görögöknek, hogy halasszák el Konstantinápoly elfoglalását, mert ugy a törökök, mint a bolsevisták összeomlás előtt állanak.

(London, aug. 7.) Lloyd George a jóvátételről folytatott vitában a következőket mondotta:

Anglia politikáját két irányban igyekeznek befolyásolni: egyesek azt kívánják, hogy Anglia figyelmeztesse Franciaországot, hogy ne bánjon olyan könnyen és meggondolatlanul Németországgal, mások pedig azt kívánják, hogy Anglia mindenben maradjon meg Franciaország oldala mellett.

Ez a két irány nem egyeztethető össze, Angliának választania kell a kompromisszum és a szakítás között.

Elhalasztották az optálási határidőt.

A romániai szülőktől származó külföldi lakosok még jövő évben is optálhatnak.

Minden valószínűség szerint a hivatalok kérésére rövidesen újabb halasztást fognak kapni az optálásra jelentkezők.

A központi repatriáló hivatal most állítja össze a repatriáltak statisztikáját. A statisztikát a belügyminisztérium fogja még augusztus havában közzétenni, azzal a rendelettel egyidejűleg, amely a romániai szülőktől származó külföldi lakosok optálását fogja szabályozni.

A központi repatriáló hivatal vezetője, Puticiu rendőrprefektus szerint a készülő rendelet hivatkozással a párisi (kisebbségi) szerződés negyedik cikkülésére, kimondja, hogy az erdélyi

illetőségü szülőkől leszármazott külföldi lakosok a békeszerződés ratifikálásától számított két éven belül nyilatkozhatnak, ha a román állampolgárságot nem akarják. Eszerint tehát minden külföldi lakos, akinek szülei erdélyi illetőségűek, 1923. július 26-áig jelentheti be optálási szándékát.

A rendeletben meghatározottak, ha tehát nem akarják román állampolgárságukat megtartani, úgy kötelesek azt jövő év július hó 26-áig annál a román külügyi képviselőnél bejelenteni, ahol tartózkodnak.

Lakásügyi mizériák.

A hol a törvényt Jancsó Gábor alkotja. — A félrevezetett államrendőrség.

A kézdivásárhelyi lakáshivatalnak a brassói törvényszék által jóváhagyott határozata jogerőre emelkedvén, az arra jogosított a határozat végrehajtása céljából a vonatkozó rendelet alapján megkerestette a lakáshivattal a kézdivásárhelyi államrendőrséget a határozat végrehajtására. A rendőrfőnök azonban a végrehajtás foganatosítása helyett a végrehajtást szenvedett panaszára bünygyi nyomozást rendelt el — nem tudni ki ellen és mi okból — és a végrehajtást felfüggesztette. Vagyis hiába hoz két arra hivatott forum határozatot. Ha a kézdivásárhelyi államrendőrség fejének tele suttogja a fejét az érdekelt állami közjegyző, nem lehet a bírói intézkedésnek érvényt szerezni!! Ez az eset minden egyéb kommentár nélkül is igen szomorú világot vet a „jogállam“ ra. Mert vagy a bíróság ítél és határoz törvényes rendeltetése szerint megalakulásának megfelelően s akkor azt minden hatóság — tehát a rendőrség is — respektálni tartozik, vagy akkor legjobb lesz az államrendőrséget minden bíróság fölé helyezni. De akkor ki ne ejtsük ezt a szót, hogy „jogállam“ az, a miben lakunk.

Az esetet a prefektusnak feljelentették az érdekelték. A rendőrfőnök ur ne vegye kitanításnak, ha azt ez uton közlöm vele, hogy nem dr. Jancsó Gábor a legfőbb állami és jogi hatalom Kézdivásárhelyen, hanem a törvény, a mely alá nevezett ur is tartozik. És hogy igen sok boldog dolgot fog elkövetni, ha sokszor hallgat az ő suttogására.

Dr. Molnár Dénes.

HIREK

Szerda, aug. 9.

— **Áthelyezett főszolgabírák.** Stupariu Kálmán székelykereszturi és Lengyel József sepsiszentgyörgyi főszolgabírákat kölcsönösen áthelyezték.

— **A huluapi hangverseny.** A Risznerék hangversenyére minden páholyt már napokkal ezelőtt előjegyeztek, remélhetőleg a földszinti sorok is benépesülnek csütörtökön, amikor rég nem hallott élvezetben lesz része közönségünknek. Az est programja olvasható a falragaszokon, különben is az estén mindenki kap programot. A hangversenyen — amint halljuk — megjelenik két román kir. hercegnő is, kik Torján Spatáriu Vladimír földbirtokosnál nyaralnak.

— **Toyama Kooichi.** Amilyen időegyszerű e név csengése, ép oly kedves, szívünkhöz ferköző egyéniség annak viselője, Toyama Kooichi, a budapesti egyetem japán tanszékének a tanára, ki vasárnap és hétfőn városunkban tartózkodott. Ellátogatott szerkesztőségünkbe is és megtudtuk tőle, hogy a magyar székely néprajzi szokások tanulmányozására utazza be a magyar lakta vidékeket. A széles látókörű, valóságos mongol típusú vendégünk a következő pár mondatban volt szíves célját és tapasztalatait ismertetni:

— Erdélyben való tartózkodásom célja az, hogy a magyarok, illetőleg a székelyek szokásait, jellemét, életmódját tanulmányozzam.

E kutatásom eredményeképpen nagyon sok hasonlatosságot fedeztem fel a mongol és székely nép között. Gyimesben felkerestem néhány családot, ahol a következő hasonlatosságot találtam: a butorzatok színe, egyes butordarab, teljesen azonos a mongolokéval. Különösen felűnő hasonlatosságot találtam a csángóknál a padozat befödésére használt ugynevezett „csérgé“-nél, melyet a mongolok a sátrak bejártatánál használnak. Izlésük is hasonló a-mongolokéval . . .

Toyama Kooichi, ki most tanul magyarul s utazásaiban inkább a német nyelvet használja, megtekintette a Csiszár-fürdőt, a Bálványos várat és Bálványos környékét. Nem lankadó energia jellemzi utazásaiban, politika nem érdekli. Körünkben való tartózkodása alatt dr. Boga Alajos és Flittner Iván kalauzolták.

— **Fehér Imrécék Dicsőben.** Fehér Imre szintársulata jelenleg Dicsőszentmártonban játszik. A megnyitó előadás jul. 27-én volt az „Ezüst sirály“ operettel szép számú közönség jelenlétében. A szintársulat Dicsőből valószínűleg Székelyudvarhelyre megy.

— **Ötlelet kérünk.** Erre kéri a szünidőző tanuló ifjuság a közönséget, mely írásaival, ötleteivel munkatársa lesz az aug. 19-ikén megjelenő alkalmi ifjusági élelplapnak. Tehát ötlelet, viccet kérünk, hadd viduljunk fel egy pillanatra, hisz úgy is keserű az életünk, savanyu a kacagásunk.

— **Apró hírek.** 18 ezer korona egy 3 perces telefon beszélgetés díja Bécsből Budapestre. Távirat szó 200 korona, egyszerű levél díja 240 korona. — A várromok és műemlékek főtartása és megóvása érdekében miniszteri rendelet van érvényben, amelyet közelebről adtak ki. — A földvásárlókat a 8300—922 sz. min. rendelet értelmében az a veszély fenyegeti hogy a kisajátítandó birtokokból vett földjüket is kisajátítják. — Egy orvosi rendelés Szabolcs-vármegyében öt kiló buza ára. — Sarkadi Gusztáv staggione társulata Nagyajtán játszik.

— **Kereskedők háza.** A „Csikszeredai Kereskedők Köre“ vasárnap redkivüli közgyűlést tartott, amelyen többek között előterjesztést tett a székház vásárlásáról és további befektetésekről is. Az összetartás és szorgalmas munkának mindig meg volt s meg kell legyen az eredménye. Örvidenénk, ha városunk kereskedői között is életre kellene ez a munkára való készség és végre megteremtené a háboru előtti egyesületi életet. Mert egy ember nem csinálhat mindent. Ha a Kézdivásárhelyi Kereskedők és Kereskedő Ifjak Társulatának minden egyes tagjában meg volna az az ügybuzgóság és lelkesedés, mint az elnökben, Fejér Antalban, akkor itt is beszélhetnénk egyleti életről.

— **Esperanto világnyelv-kurzus Kézdivásárhelyt.** Tolstoj mondta: Esperanto 100-szorta könnyebb s mégis 10-szerre hasznosabb bármely nyelvnél, én (Tolstoj) 2 óra mulva értetem e nyelvet. Dr. Fanta, kit rövidesen városunkba is várhatunk, ha elegendő tanítvány jelentkezik, nyelvkurzust rendez. Az esperantó ma már az egész művelt világon kereskedelmi és iskola nyelv, vele mindenütt boldogulhatunk, akár utazás alkalmával, akár külföldi levelezésnél. Minden klasszikus le van Esperantora fordítva. Minden művelt és praktikus ember számára e nyelv ma már nélkülözhetetlen. Ragadjja meg mindenki a ritka alkalmat s jelentkezék még idejében a Székely Ujság kiadóhivatalában, ahol a kurzusra azonnal be lehet iratkozni.

— **A miniszterelnök nem beszélt komolyan.** Az önök feje a pápa, forduljanak hozzá segélyért, mondta többek között a miniszterelnök, amikor a napokban a kath. egyh. és iskolák számára Pál István szenátor, a küldöttség szónoka támogatást kért. Nem akarjuk hinni, hogy ezt a miniszterelnök komolyan mondotta volna. Bizonyára csak közbövelet, tréfás megjegyzésnek szánta, mert éppen Bratianu Ionel miniszterelnök tudja legjobban, hogy ahhoz a tárgyaló asztalhoz, ahol a népek sorsáról döntöttek, a pápát egyáltalában meg nem hívták. Az a párisi egyezmény, amely az iskolák anyagi támogatásáról szól, úgy tudjuk, hogy nem a pápához

van adressálva, hanem a kisebbségekkel megnagyobbodott országok felelős kormányaihoz. A kisebbségeknek is joga van az élethez s az erről való gondoskodás a nagy szociális érzékkel bíró kormányoknak szintén első rendű feladata és kötelessége. Talán kevesebb banketkezés esetén jutna valami a felekezeti oktatás számára is s akkor a kultura munkásait nem kellene a pápához utasítani, aki csak lelkiekben gazdag, de az anyagiakban szegény. Egyébiránt úgy tudjuk, hogy Románia jelenlegi kormánya bármennyire is szociális érzékű, még sem küldi a katolikusok adóba fizetett leuit Rómába, hogy a pápa ossza fel azokat az iskolák között.

— **Köszönet.** A Kézdivásárhelyi Vegyes Ipartársulat könyvtára javára Kovács József ur ploesti lakos 200 leut és Benkő Kálmán ny. h. százados ur maksai lakos 100 leut ajándékoztak. Szíves pártfogásukért fogadják hálás köszönetünket. Az elnökség.

— **Elveszett.** Egy ezüst karkötő-óra elveszett. Ugyancsak elveszett egy kis, piros-fekete mintás bársony erszény. Mindkettőt becsületes megtalálójára adja be e lap kiadóhivatalába illő jutalom ellenében. — Szintén elveszett két kis, karikára fűzött kulcs. A megtalálójára adja be e lap kiadóhivatalába.

Van tulvilág.

Az örök rejtély kutatói, a spiritiszták, akik régen hirdetik a megoldatlan örök problémát, hogy mi következik a halál után, megint hallatnak magukról.

Münchenben összejöttek a világ leghíresebb spiritisztái, nagy kongresszust tartottak s mint — szerintük bizonyos valóságot kiáltják világgá a halál felelmével tusakodó emberiségnek: van tulvilág!

Pedig a nagy konferencián világhírű tudósok vettek részt. Ott volt Flammarion, a híres csilágász, Conan Doyle, Kertner egyetemi tanár és még sokan mások.

Kertner tanár a spiritizmus jelenlegi állásáról többek között a következő kijelentéseket tette:

A spiritizmus nem a legújabb kortudományos eredménye, hiszen lényegében a legrégibb korok is ismerik már, természetesen nem a mai felfejlődött formájában, hanem mint a legbensőbb ember szubjektív megnyilvánulását.

A spiritizmusról magáról szólva, nem kell talán hangsúlyoznom, hogy erősen absztrakt jelentősége van. A tulfejlődött élet határain felülemelkedve a legegényibb létezés bázisát kutatja és legfőbb eredménye talán az, hogy sikerült a szellemekkel közvetlen érintkezésbe lépni. Ezek a szellemek természetesen nem tévesztendő össze a néphitben élő hus-vér lényekkel, hiszen az ember tudattalan énje a szellem, ami annyit tesz, hogy az embernek sikerült önmagát megtalálnia. A spiritizmus, mint a jövő tudománya, a legszenzációsabb felfedezésekre nyújt respektívát és a vitakozások véget nem érő korszaka után sikerült megoldani a tulvilág problémáját. Mert tulvilág van. A végtelen szellemiség és a végtelen megismerés ideje a tulvilág és ebben azt hiszem, teljesen megfelelő az erről eddig alkotott fogalmaknak. A mi tudományunk eredménye lesz az is, hogy vissza fogja adni az ember tulajdonképpen legfontosabb életét, a hitbevetett bizalmat.

A müncheni konferencián részletes megbeszélés tárgyává tettük a spiritizmus eddig felmutatott valamennyi eredményét és megállapítottuk, hogy az emberiség lelkiéletére legvégső az az erő, amely a hit és kutatás terére hajtja a kihasználatlan képességeket és gyökerében markolja meg a felhasználhatatlan tehetségek egész sorozatát.

Camille Flammarion ezen a konferencián mutatta be híressé vált médiumát, Jesseurt, aki egy kísérlete alkalmával megidézte Schakespeare szellemét és olyan dolgokat mondatott el vele, amely megegyezett egy sokkal később

felfedezett kézirata tartalmával. Ugyancsak ezen a konferencián mutatott rá Frank Kayserling azon fontos körülményre, hogy a spiritizmus eredményét a modern therápia gyógyítási célokra sikeresen alkalmazza. Conan Doyle sikeresen kimutatta a spiritizmus által elért kriminológiai eredmények fontosságát.

Kertner professzor nyilatkozata befejezésben a spiritizmusnak nagy jövőt és nagy eredményeket jósolt.

Tehát bizalom: van tulvilág! Addig azonban, még ha Flammarion is úgy akarja, higgyük el.

Legujabb.

Anglia és Amerika 30 milliárd 750 millió aranyfrankot követel Franciaországtól.

Franciaország fizetni nem akar.

A bécsi Neue Freie Presse Poincare és Lloyd Georgenak a hétfői londoni tanácskozása alkalmával közli, hogy Franciaország Németországtól megfizethetetlen kártérítési összeget követel, de ugyanakkor Anglia és Amerika is követelik Franciaországtól a háboru alatt hadicélokra neki adott összegnek kamatosztul való megfizetését. Anglia követelése 575 millió font sterling, Amerikáé 3160 millió dollár, ami 30 milliárd 750 millió aranyfrankot tesz ki. Franciaország ezáltal roppant nehéz pénzügyi helyzetbe jutott. Amugy is állandó deficittel dolgozik s költségvetése is a németektől követelt, de meg nem fizethető milliárdokon alapszik. Ezért fizetni nem tud és nem is akar. Poincare szerint Franciaország nem köteles megfizetni e hallatlan összeget, mert a nyújtott kölcsön felhasználásával Amerika és Anglia érdekeit is védte. A győzelem kivívásáért Franciaország hozta a legtöbb áldozatot, mert 40 millió lakosának 3.75 % át vesztette el halottakban és sebesültekben, Amerika csak 55000 halottat, lakosságának csak 0.052 %-át, Anglia csak 600.000-et, 1.3 %-ot vesztett, tehát Franciaország az összes veszteségnek 3/4 %-át szenvedte. Azonkívül sem Amerika, sem Anglia területén nem pusztított a háboru, sem ipara, sem kereskedelme nem akadt meg.

Ezért a francia lapok, különösen az „Éclair” botrányosnak minősítik a követelést. Felemlítik, hogy a nyújtott kölcsönből nyerstermékeket és hadianyagot vásároltak Angliától és Amerikától s így csaknem az egész összeg angol és amerikai polgárokat gazdagított, sőt Franciaország a szövetségeseitől bérelt hajók használatáért is roppant összegeket fizetett. Ezért a francia sajtó szövetségeseit 100 %-ra dolgozó uzsorásoknak titulálja. Amerika katonailag szervezve nem volt, hadseregét Franciaország szerelt fel, egyetlen egy nehéz ágyút nem szállított, sem repülőgépet nem adott. Ezért Franciaország tiltakozik a fizetési kötelezettség érvényessége ellen s azzal fenyegetődik, hogy könnyen feléledhet a franciák és angolok közti gyűlölet, aminek mérhetetlenül káros politikai következményei lehetnének, amennyiben nem maradna más hátra, minthogy Franciaország és Németország elsimitva minden ellentétet, egymással szövetségbe védekezzenek a bekövetkező teljes tönkrejutástól.

Lloyd George Franciaország ellen.

A „Daily Chronicle” c. londoni lap Lloyd George nyilatkozatát feltűnő betűkkel közli:

„Anglia Franciaország kedvéért polgárait új adókkal nem terhelheti meg s ezért az adósságot sem engedheti el. Franciaország lakossága adóval kevésbé van megterhelve, mint Angolország. Franciaországban alig van munkanélküli ember. Mig Nagybritánia katonai fegyverkezéseit a mennyire csak lehet kisebbíti,

addig Franciaország fehér és fekete katonákból nagy hadsereget tart fenn Európában, milliókat ad ki tengeraltjárók építésére és olyan légi flottát tart fenn, mely az angolt 6—7 szeresen felülmulja. **Ki ellen építi Franciaország tengeraltjáróit, ha nem ellenük? Ha Franciaország milliókat adhat ki arra, ami a világbékét veszélyezteteli, hogy állíthatja azt, hogy adósságait nem tudja megfizetni?”**

SPORT.

(x) **Jelentkezzenek az aktív-játékosok.** A Sport Egyesület aktív játékosait le kell igazoltatni a Szövetségnél. Az intéző felhívja tehát a játékosokat, hogy igazoló jegyük kitöltésére holnap, csütörtökön d. u. 1 órától jelentkezzenek a Millenium szállóban.

NYILTTÉR*)

Köszönetnyilvánítás.

Felejtethetetlen feleségem halála alkalmával oly sok oldalról megnyilatkozott részvételfejezésért s a temetésen megjelenteknek ezuton mondok köszönetet.
Kapusi István.

Mindazoknak, kik boldogult nővérem temetésén megjelentek és részvétükkel felkerestek, fogadják hálas köszönetemet.
Szőcs János, cipész.

*) E rovatban foglaltakért sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

A város hivatalos közleményei.

(E rovatban jelenik meg a város minden hivatalos, a lakosságot érdeklő városi hirdetemény, amire felhívjuk olvasóink figyelmét.)

3301/1922. szám.

Hirdetemény.

Közhirre teszem, hogy 1921/22. és 1922/23. évekre szóló jövedelem és vagyonadó kivétési lajstroma f. év augusztus 1-től 16-ig 8 napi közszemlőre a városi adóhivatalnál ki van téve, a hivatalos órák alatt az érdekeltek felek megtekinthetik.

Targul-Sacuesc, la 7. Augustus 1922.

A városi tanács:

Cosma,
pt. primar.

3257/1922. szám.

Hirdetemény.

Közhirre teszem, hogy a kereskedelmi miniszteriumnak folyó év július hó 8-án kelt rendeletével 33613/1922. sz. alatt az általunk felterjesztett állatforgalmi szabályrendeletet részben a következőképpen jóváhagyta, amit az érdekeltekkel tudomásulvétel végett közlünk.

Minden felhajtott nagy állat után 1 leu és kis állat után 50 ban szedhető.

Minden gazdát cserélt nagy állat után 5 leu és kis állat után 2 leu forgalmi illeték szedhető.

Nem esnek állatforgalmi illeték alá:

a) a katonaság; a város gazdasági és a városi üzemek céljaira szolgáló állatok;

b) a köztenyésztésre szánt tenyész-igazolvánnyal ellátott tenyészmenek, bikák, tenyészkanok és tenyészkosok;

c) a lóversenyek, állatkiállítások és tenyész-állatvásárok alkalmával versenycélokra, a köztenyésztésre megvásárolt állatok;

d) a kizárólag átmeneti fuvarozás, gazdasági munkálatok végzése, legeltetés, usztatás, fedeztetés vagy más hasonló okból a város területére behozott s áthajtott állatok, amennyiben azok bármely okból gazdát nem cserélnek;

e) a vásárokról felhajtott eladásra szánt mindazon állatok, melyek bármely okból el nem adtak és eredeti szállítási helyükre visszahajtatnak.

Targul-Sacuesc, la 7. Augustus 1922.

A városi tanács:

Cosma,
pt. primar.

3256/1922. szám.

Hirdetemény.

Közhirre teszem, hogy a belügyminiszterium 5477/1922. sz. rendeletével jóváhagyta a „Buzeuil ardelean” (Bodzaforduló) szolgabiroisági kirendeltség szervezését.

Ez t mindazon beadványra, amelyek az ezen kirendeltséghez beosztott községekre vonatkoznak, nem a sepsiszentgyörgyi főszolgabirohoz, hanem ezen kirendeltséghez adandók be 1922. augusztus 15-től kezdődőleg.

Targul-Sacuesc, la 8. Augustus 1922.

A városi tanács:

Cosma,
s. primar.

Szám: 12/1922. vgrh.

Árverési hirdetemény.

Alulirott bir. végrehajtó közhirre teszi, hogy a járásbiróság C 2720/9—921. sz. végzése következtében dr. K. Kovács István ügyvéd által képv. Joós Imréné végrehajtató javára 7500 leu tőke s jár. erejéig 1922. évi július hó 6-án fogantatosított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 5000 leura becsült ingóságok, u. m.: lovak, kocsi, szekér és gazdasági eszközök nyilvános árverésen eladatnak.

Az árverés megtartására határidőül 1922. évi augusztus hó 17. napjának d. e. 8 órája tüzetik ki végrehajtást szenvedőknek Kézdivásárhelyen, Uj-ut 15. szám alatti lakására.

Árverezni szándékozók azon megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy a lefoglalt ingóságok készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérnek, szükség esetén a becsértéken alul is el fognak adatni.

Kézdivásárhely, 1922. évi július hó 31-én.

Molnár István,
bir. végrehajtó.

TISZTIT, FEST, VÁNYOL és PRÉSEL
a legjutányosabb árban, gyorsan és pontosan
felelősség mellett :: **SVAÁB A.**
Gyűjtőde: **FEJÉR L. FIAI CÉG.**

Urak és hölgyek figyelmébe!

Ajánlom elsőranguan berendezett higienikus **fodrász üzletemet.**

Elsőrendű tisztaság és pontos kiszolgálás! Külön szappan, sósborszesz, Bay-rum, Kölni-viz, Pixafon és kozmetikai szerek, melyeket vendégeim rendelkezésére bocsátok. **Elvállalok mindennemű hajmunkát.**

KOVÁCS LAJOS
férfi- és női fodrász. Főtér, Millenium-szálló mellett.

Eladó egy belsőség

a rajta levő épületekkel, Kossuth Lajos-u. 4. sz. Értekezni lehet Dézsi Ferenc szijgyártónál.

MANILLA

KAPHATÓ
mig a készlet tart:

Bartha Árpád Fióknál,
Kézdivásárhelyt, Ágyúöntő-tér 1.
TELEFON 4. TELEFON 4

Legtartósabb

talp, bőr, box-, zsevró-, sima bagaria
bőrök, cipő-felsőrészek és cipész-szerszámok
legolcsóbb árban kaphatók

Szőcs M. Lajos bőrkereskedésében.

Külföldi átutalásokat az Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság Kézdivásárhelyi fiókjának

a legelőnyösebben eszközöl Magyarország, Ausztria, Csehszlovákia, Németország, Olaszország, Szerbia és más országok összes városaiba napi árfolyamon, vagy előre megállapított fix áron.

Vesz és elad idegen pénzeket, csekkeket napi áron. Elfogad betéteket magas kamatozás mellett és kívánatra azonnal visszafizeti.

Kölcsönöket nyújt váltókra és bekebelezés mellett ingatlanokra, ugyszintén árukra.

A bankszakmába vágó mindennemű egyéb ügylettel foglalkozik.

Naponként friss vágás.

Látogasson el üzletünkbe, ahol állandóan friss marha-, borju- és sertésbőr, ugyszintén mindenféle hentesárúkat olcsón és modernül kiszolgálva kaphatók
KOVÁCS és KUNA, hentes és mészáros.

A T. VEVŐ KÖZÖNSÉG becses tudomására kivánom hozni, hogy ÜZLETEMBEN Denaturált szesz

1 liter :: állandóan kapható; ugyanott :: 18 leu.
és mindennemű suszterkellékek
bőr, talp a legjutányosabb árban szerezhető be. Szives pártfogást kér, tisztelettel!

Benovits Béla, bőrkereskedő.

Nyomatott a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság villanyerőre berendezett könyvnyomdájában.